

ارتقا

(ارتقا) نك - تا-بول و طشره
ایچون بر سنك آبونسی ۳۲
غروشد. پوسته بولی مقبولدر .
صنائی مالمله ارباب قلمه آچیقدر . هر ائی قلم
موتان یازدهیلیر . مرکزی باب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

Journal illustré IRTIKA

ادیات . فنون عسکریه و بحریه .
وناروغ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعہ و اکاذبه لی فقراندن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصات
ایچون غزته نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Pore,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.t

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شم دیلاک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

لطفك ايله ايله سكه تحلى
خاكى ايكن ايلرم تعالى

خلقى

صلاح الدين ايوبي

اسلاملك شهرتى يوكسكلره جيقلارن
بوسلطانك ىرى وارد
اسمى آلتون .. مركبه بازيلسه
ايخولرله .. ياقوتلرله
الماسره دوناتيلمىش كتابلره باصيلسه

§

اتا بكي نورالدينك وزىرى بو آرمغان
اهل صليب اردوسنى قوم ايچنده داغيتدى
ملكى ايچون اوچولارده
حيلى .. آل قانى آقيتدى

§

فيليب اوگوست .. ارسلان بوركى ايله اهل سلاحي
قره لردن .. دكترلردن هجوم ايله عكاسى
ضبط ايدوبده ناولديلر ؟ ايسته تاريخ ميدانده !

§

(برمحس حيدر ! .. برمحبت ظفردر !)
بومحبت ايسه ارسلان بوركليلر ايشيدر !
صلاح الدين غازيلكده
نوروز بكك ايشيدر

§

عسكرى قاچيرمىدى براقيشله ريشاردك
نفوذنى قيرمىش ايدى هييتيله پاپاك ! ..
شواليه لك اوزمانلر
تره شيردى التدن !

§

مفتخردر .. دينسه لايق كوشلره قارشى هب !
بورانك اولق ايله مقبرى
ارسلان بركوشهده (خوابگاه ابدى !)

نامق صدرى

مرثيه

آب حيوان تشنه در لعل حيات افزاسته
باق صوسر دوشمش شوسرور كر بلا بحراسته
جويبار فيضلك برقطره سى بحر محيط
خلد ز ملكلك كاشانه سى برسيط
كردنده خون جوشان شهادت برخروش
برخروش اولقمده دردراى رحمت برخروش
روح رحمانىسك عرش الهى منزلى
جسم نور اينسك جند ملائك حاملى
مطلع الانوار وجهك نظره كاه كبريا
كلر اجش غنچكدر بوسه كاه مصطفى
برغيار اولسونى رويك اى شهيد سرفراز
روح اعظمدر سنكچون مروحه جنبان ناز

قيلمسون كافرلر اولادك كريبان چاك چاك
يارسول الله اولور سينه مده ايمان چاك چاك
بوخطيب تن جدا يارب حسينكدر سنك
بوشيد سرفدا يارب حسينكدر سنك
عالى بردمده ويران ايلمك آسان ايدى
زيركليرك لينده اسم حق پنهان ايدى
عالمين اولماز سنكچون خونها ممكن دكل
اى شهيد حق سكا عالم فدا ممكن دكل
حله خضر اى جنتله سعادت بوشسك
دست ساقى مشيتله شهادت نوشسك
قيصرى :

ابن السيد غالب

نظم

برزمان سينه بسينه ايكن اوجانانله
شمعدى فرياد ايدرم آتش هجرانله
شب بخنده آچلمشكن او مبراميد
قالدى نى چاره كوش ظلمت افغانله
صبح اميده بدل محشر هجران قوبدى
دوزخ حسرته كبردم غم پويانله
بولدى چاره بودل حسرت سوزان ايچون آه
اغلام آه ايدرم حسرت سوزانله
بورغازلى :

احمد جلال

§

سرور عاشقانه

دل اولمش ايكن رهين فرقت
اولدم بنه كيايىب وصلت
برنشته كسيلىدى روح كريان

..

يا زماز ايدى كللك ناتوانم
ساكندى نيجه زمان زمانم
سويلتى بى وصال جانان

..

يادكله صفا بولور خيال
فكرلك ايله دفع اولور ملام
اى ذوق وصال ! امتداد ايت

..

سنسك بنم آشنائى روح
واردر سكا ابتلاى روح
اى عشق ! دمام ازدباد ايت

..

ساقيه ، شرابه رغبتم يوق
بيكانه اولالانه القم يوق
عاشقرك عشق اولور رفيق

..

معشوقه واردر احترام
سوداننده اوربته رام
والله بوسوزلرم حقيق

سعاد صوفى

§

غزل

حسن ديكر وبرى خط رخسار جانان اوسته
هاله زينت ساز اولور مهر درخشان اوسته
عارض آلن عرق ريز حجاب اولمش كورن
زاله دوشمش ظن ايدر كليرك خندان اوسته
سنبلستان ايلمش كلزار حسن سرتسر
برجن دوكش هلال ابروى قتان اوسته
زلف بريچى خطاملكن پريشان ايلمش
قتهلر صالمش كى لعل بدخشان اوسته
نويان باب لطف والتفاتكدر سنك
برنظر قيل « پرى » خاطر پريشان اوسته

كمال الدين پرى

نظيره

يادر خساركله مامم چشمى كريان ايلرم
مرحمت قيل روزوش فرياد افغان ايلرم
وصلك ايندكجه تفكر كوشه انديشه ده :
كيزلى كيزلى طور ميوب بن آه و نالان ايلرم
ياندى روح آتش پرسوز عشقكدر سنك
آغلاوب شام وسحر جسم پريشان ايلرم
حاصلى درد محبتله خراب اولدم يتر !
عشق وفرتله دمام قلى سوزان ايلرم
منفعل اولمه نكارم بيوقاسك بيوقا !
يادر خساركله يارم چشمى كريان ايلرم

صوفى كمال

كچكرده از ميرده وفات ايدن دعوى
وكيلى روحى بك حقتده تنظيم ايديلان
تاريخدر :

تاريخ

بنده آل عبا يعنى بزم روحى بابا
ايدى ملك فندان بزم عقبايه سفر
ميوه باغ ظرافتدى وجود اكلى
عالم عرفان سرايا ايشه شاياندر كدر
آندم ختم اولمش توكل آندم تمشدى غنا
دست غيرتدن قوشانمشدى مياننده كر
مرميدان طريقتدى محب اهل بيت
صحتي اهل دله اولمش ايدى شهدوشكر
بويه ذاتى بيكده بركورمى طريق نازنين
كوكده برميلون سته دور ايلسه شمس وقر
اسدى سوندردى چراغ عمر بنى اداجل
كيتدى برنشته حضور الله اولاراوغلى ارا
ياغلى كلدن ديو چوكدى كتار كوتزه
دست حيدر دن پياي جام كوتز نوش ايدر
اشرف سوزشلى بيك مرثيه يازمق قرض ايكن
آه استيلاي غم يازدردى بويه مختصر
صاحب اثنا عشر كلدى ديدى تاريخنى
روح روحى ايدى فردوس اعلايى مقر

۱۳۱۷

اشرف

كور دوس علماسندن اهدافدى مرحوم ايچون :
صيرتى كلدى يره احمد خواجك آخركار
رستم اوسنه بوزاماز قوت حكم وقدره
قرقرامداده كلوب سويله دم اشرف تاريخ
پهلوان خواجايى بازوى اجل سردى يره
۱۳۱۸

اشرف

برقطه

كولى جلب ايلمكدر مقصدى
دقت ايتدم شويله يان يان كوزلره
قورقارم برمحشر آشوب اولور
دوشمنس كوكم اوقتان كوزلره
مستجابى زاده :

عصمت

قطعه

بركوزل قيز دم بهارنده
ياقيشورى خزان ايله صولق
برشكوفه آجيلمدهن ابواه
قورويوبده ترابه دفن اولق
چورليلي : خالد

آرمنشوره

تدقيقات ادبيه

۲۳

مسوده لى قاريشد برركى شويله جه ايلمه
كچن بر « مقتبس » رساله سندن :
« بركون اركتيه خوابگاهدم
چيقوب اطرافه برنظر ايتدم
قلب نالان الم بناهمدن
اختيارسز برآه سردم چكدم
خوابگاهدن اركتيه چيقوب اطرافه
عطف نظر ايدن ، آه سردى غير محدود
بر « اختيار » ايله چكن شاعرك :
« قلب نالان الم بناهمدن
مصراعندن برشى آكلادى كزى ؟
سويشك قوشغيزلرم سويشك
دل بو تئال عشقه مسخوردرد
شوقدركه رقيدن قاچيشك
كه بتون اهلى عشق مفنوردرد »
قطعه سى ده ابي سوز كوتوردر ! ..
« سويشك قوشغيزلرم سويشك »
مصراعنك :
« صوصكز قوشغيزلرم صوصكز »
مصراعندن مقتبس اولماسندن ، « سويش »
ايله « قاچيش » لك نقيفه ايدلمه سندن :
« مسخورد » لك « مفنورد » لك مد اولونما سندن
صرف نظر :
« كه بتون اهلى عشق مفنوردرد »
مصراعنك اكلا تئق ايشه ديكي مناجاي
سؤال اولسه كرلك !

«بوخیال اولسه کر کدر بوخیال اولسه کرک!»
حیات بشرده ، خصوصاً شبانتک دور
خیالنده محبت قدر مؤثر ، اوقدر طائی ،
بونکه برابر ، اوقدر مرارت انکیز ،
ینه بونکه برابر اوقدر سبای ، الهی برشی
نصور ایده بیلیمیسکر ؟
شوحالده او حش مقدسک اهلی ناصل
منفور اولای بیلر ...

هله شوابکی قطعه یه ده اوقوبه لم :
« یومناشه نه شوق انکیزدر
آکنای و داد اولانلرجه
بلکده درس حزن آمیزدر
وادی عشقه تنک قالا نلرجه »
« سولیکرن بوولده حیرته
متصادف نکاهلری اولدم
چرنوب آه برشطارته
قایدیلر بن اولرته دوندم »
« انکیز » ایله « آمیز »ک مدلولوناماسی
برطره فراتکر ، « اولان » ایله « قالان » لده
تقییه ایدلک احتیالی اولوب اولمادیقی هله هیچ
صورماکیز ، یالکز :

« وادی عشقه تنک قالا نلرجه »
مصراعنده براوزون آرایکیز ... یوق ،
دگی ؟

« اولدم » ایله « دوندم » لده تقییه
ایدیه میجکی اخطار ایله برابر ، موزون
اولق شرطیه :
« متصادف نکاهلری اولدم »
مصراعندن نهمنا استخراج ایدیه بیه
جکی بکا کلا تیکیز ...

« شمدنوفرده برکیجه » منظومه سی قطعه
قطعه ترجمه ایدرسک لحظه لحظه کولر ز :
« کیجه مظلومی ... ترن علی برشان
برعارب کی شیدا کیدیوردی
رقص الات حدیده سی کریان
مطرد کفتلر انشاد ایدیوردی »
— ترجمه —

کیجه قاراندیقی . ترن علی برشان
اولان برعارب کی کیدیوردی . دیمیر
آلترک اونایشی ، مطرد کفتلر انشاد
ایدیوردی .

« اوزانیدم نهمان اویقو کلیردی
اویقو برقوشدی ظلاله ... اوچاردی
زیر بالدهک روح ازیلیردی
هپ ازر روحه هپ کولکه صاحباردی »
— ترجمه —

« وقتاکه اوزانیدم » دیمک ایستیورم .
اویقو کلیردی . اویقو برقوشدی . بتم
کولکمه اوچاردی . قانادمک آتنده کوروم
ازیلیردی اویقو دینیلن اوقوش (مرام
بویه اولاجق) هپ روحی ازدی ، هپ
کولکه صاحباردی .

« اوزمان صانکه محیطده خیالات
سایه رقصان مترافق شرابله
تینیردی و غنایله فات فات
آجیلیردی قانیوردی خلخاله »
— ترجمه —
اوزمان ، بتم بولوندیغ رده کی خیالات ،

اونیشی کولکله ، تینیردی ، چیرینیردی ،
اونیشی کولکله ، ضربانلرله ، خلجانلرله
هم آجیلیردی ، هم قانیوردی .
§
ترجه یک قنای ای قاره ... نه یاللم ؟
شوقطعه یه ده بوقدر ترجمه ایدیه بیلدک ... !

§
« سربالیه باقدیجه برشان
برکهنساله ی قارشیده اوتورمش
کورپیوردم صاری برشمله پزان
کزینیردی متفکر بن اوخاموش ... »
— ترجمه —

یاصدیغمک باشنه باقدیجه ، بریشان
اختیارک قارشیده اوتورمش اولدیغی کورو .
یوردم . صاری ، اوچوچی برشعله کزینیردی .
بن متفکر ، اوصوصمش ... !

شیمدی بوراده :
« دیوانچه سوزلری دیکدر ادبیات
آناز نرق دییورز بز بکا مهات ! »
مطلع مشهوری تکرار ایتیمده نه یاللم ؟

محمد جلال

کوچک کایه لر

زاهره

زاهره اوچ کوندنیری اوطه سندن چیقما .
مش ، آغزینیه راقمه بیه آلامشدی . بر فکر
الم فزانک تحت تسخیرنده اوله رق صاحبله
قدر اغلایان بونادره روزگار ، بوشکوفه بهار
صاحب زوت پردره مالک ایدی .

والده سی کندیسینی طبیعتک اغوش
جفاسنه فیرلاندقن صکره عالم عقابه چکلمش ،
اون بـشـنجی بهار حیاتی ادراک ایدن دلبر
زاهره مک ملاحظه حسننی کورمه مش ، اکا :

« قوم ! » خطاب مادرانه سی عرض ایدمه مش
ایدی ! برمادک کوز یاشلرنده مندم انار
بختیاری بی زاهره مک زوالی والده سی اصلا
کوسترمه مشدی ! زمان ازدواجندن پدیسه

صکره غلغله عاله وداع ایدن کنج والده بتون
بختیارلقدن ، والده لره مخصوص مسراتدن
کلیا محروم اوله رق کیتمش ایدی . قیزینک ،
کونشک بالدرزی قتادری بخره لره جاریفه

باشلادی بزمانده دیده کشای تسم اولدیغی
کورمه مش ، زاهره ده والده شفقتدن ،
والده محبتدن بسمتون بری قالمش ایدی .

بهار قدرصاف اولان فکریله نملر تصور
ایدر ، نملر دوشونوردی ! طبیعتک بخش
ایلدیکی صافیت حال ایله برابر زاهره کونش
کی براق برقلبه مالک ایدی ، مرحمت

محسمه اطلاقه شایان اولان بانا اوکسوزی
دائما ضغفانی کوزمه تیر ، محتاج معاونت اولانلره
دستگیر اولور انلری تسیری بر فضیلت عد
ایدردی .

زاهره بی صغر سندنیری طایان محله
خلق چوجقلرینه وارنجه اکا برمل غریب
ایله مربوط اولدقنلرندن زمان احتیاجلرنده
علوجابندن استفاده ایدرلردی . فقط بو حال
الی الابد دوام ایده جکی ایدی ؟

برقاج کوندنیری حالدده بر تبدل
ناکهای کورینن زاهره پدرینک چشم
دقیقندن قوریتله میور ایدی . اشتیاسزلک
جلب ایلدیکی کیفسزلک خانه مک سرور ائیمسی

بر یاس عقیقه تحویل ایلمش ایدی . هر طرف
بر ماتم کدر انکیزه برومش ، عشق حقیقنک
برتمال لطیف اولان قناره ده بوکونلر نعمات
جافزاسنه دهشتلی بر فاصله جکمش ایدی !

خانمک نوازلرنندن محروم قالان باباغان بیانیجی
بر باقیش ایله حال پر مالانی سیر ایدیوردی .
هر صباح غدالرنی زاهره مک دست
عالیجانانه سندن اخذی اعتیاد ایدمش اولان

قوشلر بویاسندن خبردار اوله رق قتادرنی بخره
جاملرینه چاریوردی ؛ هرشی محزون ایدی ، هرشی
زاهره مک المی نه یاسنه اشتراک ایدیوردی !
حیوانلرده یاس و ماتمه حصه دار اولور !

قناره بر بخره قطعه ده بولنق سوداسیله
نعماتنه بر زمین فرحانک حاضر لا بور ، باباغان
بیگ جلوه ایله زاهره یه یاقلاشور ، قوشلر
صباح غداسنی المی ایچون قتادرنی چاریبور ،

کونش شعاعات زرنی دانه لالی یتانک
چارشبلری ارمسه قدر افق ایدیور ، فقط
بتون بوانلر بر نظر لایق ایدکنده سوزلوروردی
زاهره صیاحندن اول اویش ، هر کسندن اول

قالقش ، اداره قسندیلک تترک ، خفیف
ضیاسنه طودنی بر مکتونی بلکه یتکجی دفعه
اوقوبه رق یه یاتاغه کیرمشدی .
کیجه یاریسی ، صاحبین ، کون اره سی ،

اقتسامین اوقونان بومکتوب یالکز زاهره ی
دکلر قناری بی ، باباغانی قوشلری ده برابر مجروح
ایدیوردی . هر درلو التفاندن محروم قالان
بوخوقات معصوم قزک سیاهی حلاوتنده

جولان ایدن انار غمه اشتراک ایلورلردی .
سماکی مانی کوزلری اوقوسمزاقندن
صلوش ، اطراف قنارمش ، زاهره انسانلقدن
حیقاچق برحاله کلدی . فن جلیل طبک

شعبات عیدده سنده بطولی صاحی اولان غاله
دوقوردی بوکشی ناقابل خسته لکی تداویدن
اظهار عجز ایدیور ، کتابلری قاریشدریور ،
تشخیصی محال خسته لکه بردوا بوله میوردی .

متخصصین اطبادن متشکل برجیت
طرفندن قونسولتاسیون اجراسنی ارزو ایدن
پدر زاهره مک حیاتی ادامه ایچون قابل اولسه
بتون تروقی فدایه حاضر ایدی . فقط قزینک

اغزی کلیدلنش ، حرف واحد صادر اولیور ،
اضطرابتنک نهدن عبارت ایدوکی اصلا
اکلاشیملا بور ایدی .
لیلالقر آجش ، باغچه مک دیواری بویجه

امتداد ایدن خانم الی ، صالقم ، یاسمین داللی

اشاغی به صارقش ، قوشلر لطافت بهارده انضمام
ایدن برسرور ایله حیویلدامغه باشلامش
ایدی . زوره جیلدن سوزولوب بحر قوتی
برحله دوکونل درمنک حاصل ایتدیکی
کوبوک بخره ده بولان زاهره مک سودا قدر
کوزل کوزلرندن فرحنا اثار حاصل ایدیور .
دی . فراش اضطرابدن هنوز قالقش ،
ساکن کورینیور ، تفکرات عمیقده ن قور تولمش
ظن اولیوردی ... !

ههات ! فکرنده تحسید ایدن خطرات
کدر انکیز اکا حیساتک برابر کران اولدیغی
کوسترمشدی ! پدرینک هدیه ایتش اولدیغی
صدف قابلاملی چکمه مک کزلی کوزنده

بولدیغی اومشوم مکتوب کندیسنک محصول
نامشروع اولدیغی علنیت مطلقه ایله بهران ساطع
کی عرض ایتش ایدی !
معصومیت محسمه اطلاقه شایان اولان

بویه بر مخلوق لطیف ایچون بونه بیسوک ،
نهملفر سا برشین ، بر جرمجده ! زاهره
پدرینک معاشقات اولیمه غاند اولان اوکاغد
پارچه سنی نشانه یاس و ماتم اوله رق تلقی

ایدیور ، یاندن آیرمق ایستیموردی !
والده سی حقدنه نه قدر حکایه لری دیکلمش ،
حالت احتضارنده نملر سولیدیکنی ایشتمش ،
آه ! نه قدر طائی ، صاف ماللر بلمش ایدی !

شمدی ایسه هپی بهوا اولیوردی ؛
پدرنده آره صره کوردیکی اثار یاسه
شمدی عقل ایدریور ، هرشی ده شمدی
اکلا بوردی ! ده ایلک دقیقه ده قلبدن برضربه

شیده ایله اورولمش اولدیغندن تعمیری محال
بواضطرابدن برسات اقدم خلاص اولق
ایچون تدبیرلر دوشنیوردی .
ردنبره التنده برشعله بختیاری لمان

ایتدی ، مانی کوزلری خانه لرندن فیرلایه جقش
کی آجیلدی . بخره دن ، مناظر حیرتخشیاه
طوغری بر نظر فیرلاندی ! سوکی باباغانی ،
کوزل قناری بی اوقشادی . اوطه سنک

سورمه سنی چکدی .
سحر ، بیکرجه بسمله قارشی جهره
عظمتی عرض ایتدی . طلائک تیه سندن
سوزولن درمنه بحر قوتی محله دوکولمکده

دوام ایتدی . قوشلرک نعمانی باشلادی .
اشیاده آن بان مشهود اولان تبدل شمدی
کوزو کدی :
هنوز انکشافه باشلایان بهار چیچکنی ،

زهره معصومیت اطلاقه شایسته اولان
زاهره ی افقره قارشان شوپوک سروی
اغانک سایه لطیفه ، جنک ایچنه بتون آجی
خاطرملره برابر دفن ایتملردی .

سلا یکن :

ابن العاصم

میری : محمد طاهر

معلومات — طاهر مک مطبعی